

proiect
NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul legii cu privire la eficiența energetică
și proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional nr.
218-XVI din 24.10.2008

În prezent, economia națională este dependentă foarte mult de importul surselor energetice, intensitatea energetică fiind de circa 3 ori mai mare decât în țările dezvoltate, respectiv, achizițiile de energie necesită cheltuieli mari și influențează esențial asupra competitivității produselor și serviciilor autohtone. Din aceste considerente, este apreciată ca incontestabilă importanța atingerii obiectivelor *promovarea eficienței energetice și diversificarea surselor de aprovizionare cu energie*, nominalizate în Programul Guvernului „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare pentru perioada 2009-2013”.

Existența cadrului legislativ-normativ favorabil pentru dinamizarea activităților de eficientizare a consumurilor de energie și de valorificare a potențialului resurselor regenerabile de energie, este o condiție de bază pentru sporirea securității energetice a statului. Concomitent, tendința de aderare a Republicii Moldova la Tratatul Comunității Energetice impune armonizarea cadrului legislativ-normativ în domeniul energiei cu acquis-ul comunitar. În acest context, a fost elaborat proiectul legii cu privire la eficiența energetică.

Proiectul prevede drept scop, crearea premiselor necesare pentru creșterea eficienței consumurilor de energie și reducere a pierderilor acesteia, pentru utilizarea pe larg a potențialului surselor regenerabile de energie, inclusiv prin fondarea și susținerea activității structurilor antrenate în elaborarea și realizarea programelor și măsurilor de eficientizare a consumurilor de energie, de dezvoltare a capacităților de producere a energiei și combustibilului provenite din surse regenerabile.

Proiectul de lege nominalizează principiile de bază ale politicii de stat, identifică atribuțiile Guvernului și autorității statului în domeniul eficienței energetice, ultima fiind numită Agenția pentru Eficiența Energetică (AEE). Conform proiectului, activitatea AEE urmează să fie finanțată din bugetul statului și din surse extrabugetare, aceasta fiind practica țărilor europene. Anterior, tentativa de a trece Agenția Națională pentru Conservarea Energiei la autofinanțare a cauzat încetarea activității ei.

Proiectul legii stipulează necesitatea elaborării și implementării de către agenții economici și autoritățile administrației publice locale a programelor de îmbunătățire a eficienței energetice, reflectă cerințele pentru aceste programe, precum și exigențele referitoare la standardizare, certificare, asigurarea metrologică, activitatea de audit energetic, expertiza de stat în domeniul eficienței energetice.

În capitolul III sînt identificate mecanismele de susținere financiară a proiectelor de majorare a eficienței energetice și de utilizare a surselor regenerabile de energie. Proiectul legii stabilește și obligațiunile consumatorilor de energie în privința asigurării eficienței energetice.

În capitolul IV sînt specificate obiectivele cercetărilor științifice și colaborării internaționale, modalitățile de asigurare informațională a activităților în domeniului vizat.

Capitolul V conține prevederi referitoare la obligațiile autorităților publice locale, consumatorilor de energie și producătorilor de utilaje, privind prestarea serviciilor energetice, supravegherea și controlul de stat, răspunderea pentru încălcarea legii.

În capitolul Dispoziții finale și tranzitorii sunt stabilite sarcinile Guvernului privind îndeplinirea prevederilor legii și atingerea obiectivelor stipulate în aceasta.

Proiectul legii cu privire la eficiența energetică comparativ cu Legea privind conservarea energiei conține mai multe exigențe care vor sensibiliza administrațiile autorităților publice locale, agenții economici și persoanele fizice și vor impulsiona procesele de eficientizare a consumurilor. Legea nouă va impune într-un mod mai sever realizarea măsurilor de reducere a consumurilor de energie, va stabili mai concret sarcinile părților implicate. Aceasta va fi în concordanță cu principiile politicii în domeniul eficienței energetice stipulate în Cartea Europeană a Energiei

În baza Legii cu privire la eficiența energetică vor fi elaborate un șir de acte normative care vor reglementa activitățile respective, inclusiv și a Agenției pentru Eficiența Energetică.

În procesul de elaborare a documentului în cauză s-a studiat și s-a luat în considerare experiența în domeniul eficienței energetice a României, Bulgariei și altor țări. Au fost consultați experți din Germania, Grecia, Norvegia etc. La etapa de finalizare a proiectului au participat și reprezentanții Academiei de Științe a Moldovei, Ministerului Finanțelor, Agenției pentru Reglementare în Energetică.

Dat fiind faptul, că oportunitatea prevederilor de bază ale proiectului legii a fost demonstrată de practica țărilor Uniunii Europene pe parcursul mai multor ani și că acestea sînt reflectate, în mare parte, în Directivele Parlamentului European și ale Consiliului 2006/32/CE și 2002/91/CE, se poate, cu toată certitudinea, de făcut concluzia, că, în esență, proiectul legii cu privire la eficiența energetică nu are alternative.

Concomitent cu proiectul legii cu privire la eficiența energetică urmează să fie promovat proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional pentru a prevedea sancțiuni în cazul neîndeplinirii prevederilor legislației în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile.

**Viceprim-ministru,
ministrul economiei**

Valeriu LAZĂR

LEGE

cu privire la eficiența energetică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul I. Obiectul legii

Prezenta lege reglementează activitățile menite să reducă intensitatea energetică în economia națională, să majoreze ponderea energiei regenerabile în balanța energetică a statului și să diminueze impactul negativ a sectorului energetic asupra mediului.

Articolul 2. Scopul legii

(1) Scopul prezentei legi este crearea premiselor necesare pentru îmbunătățirea eficienței energetice, utilizarea pe larg a potențialului surselor regenerabile de energie, inclusiv prin fondarea și susținerea activităților structurilor antrenate în elaborarea și realizarea programelor și măsurilor de eficientizare a consumurilor de energie, de dezvoltare a capacităților de producere a energiei și combustibilului provenite din surse regenerabile.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

audit energetic – procedură sistematică de obținere a unor cunoștințe corespunzătoare despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei operațiuni și/sau instalații industriale sau al unui serviciu privat sau public, de identificare și de cuantificare a oportunităților rentabile pentru realizarea unor economii de energie și de raportare a rezultatelor;

auditor energetic – persoană fizică sau juridică autorizată pentru a efectua auditul energetic în modul stabilit de Regulamentul privind auditul energetic;

certificat de performanță energetică al clădirii – document tehnic cu caracter informativ care atestă performanța energetică a unei clădiri;

companie de management și servicii energetice – agent economic furnizor de servicii energetice și/sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în instalațiile sau la sediul unui utilizator și care acceptă un anumit risc financiar făcând acest lucru. Plata serviciilor furnizate se bazează (integral sau parțial) pe îmbunătățirea eficienței energetice și pe îndeplinirea celorlalte criterii de performanță;

consumator final - persoană fizică sau juridică ce achiziționează energie pentru propriul său consum final;

contract de performanță energetică – acord contractual între beneficiarul și furnizorul unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, conform căreia investițiile în această măsură sînt plătite proporțional cu un nivel al îmbunătățirii eficienței energetice convenit prin contract;

cogenerare – producerea combinată a energiei termice și electrice;

distribuitor de energie – persoană fizică sau juridică responsabilă de transportul energiei în vederea livrării acesteia la consumatorii finali și la stațiile de distribuție care vînd energie consumatorilor finali. Această definiție exclude operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale menționați în definiția respectivă;

economii de energie – o cantitate de energie economisită determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a uneia sau mai multor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și/sau economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;

eficientizarea consumurilor de energie – activitate organizatorică, științifică, practică, tehnică, economică și informațională, care în consecință se soldează cu obținerea unor indicatori de eficiență energetică mai performanți;

eficiență energetică – raportul dintre rezultatul constând în performanță, servicii, mărfuri sau energie și energia folosită în acest scop;

indice al eficienței energetice – mărime specifică sau absolută a consumului sau a pierderilor de energie, stabilită de actele normative;

îmbunătățirea eficienței energetice – creșterea eficienței la utilizatorii finali ca rezultat al schimbărilor tehnologice, comportamentale și/sau economice;

măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice – toate acțiunile care, în mod obligatoriu, duc la o îmbunătățire verificabilă și măsurabilă sau estimabilă a eficienței energetice;

operator al sistemului de distribuție – persoană fizică sau juridică responsabilă de exploatarea, asigurarea întreținerii și, în cazul în care este necesar, dezvoltarea sistemului de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității sistemului pe termen lung de a răspunde cererilor rezonabile de distribuție a electricității sau gazelor naturale;

performanța energetică a unei clădiri – cantitatea de energie efectiv consumată sau estimată pentru a face față necesităților legate de utilizarea standard a clădirii, care presupune, între altele, încălzirea, apa caldă, sistemul de răcire, ventilația și iluminatul. Această cantitate se reflectă într-unul sau mai mulți indicatori numerici care au fost calculați luând în considerație izolația, caracteristicile tehnice și de montaj, proiectarea și amplasarea în raport cu parametrii climatici, expunerea la soare și influența structurilor învecinate, resursele proprii de generare a energiei și alți factori, inclusiv climatul din interior, care influențează necesarul de energie;

programe de îmbunătățire a eficienței energetice – activități care se concentrează pe grupuri de consumatori finali și care, în mod normal, duc la o îmbunătățire verificabilă și măsurabilă sau estimabilă a eficienței energetice;

resurse energetice – totalitate a tipurilor de combustibil și energie primare și transformate, utilizate în activități de producție și menajere;

resurse energetice secundare – purtători de energie obținuți sub formă de produse secundare ale producției de bază;

serviciu energetic – beneficiu fizic, utilitate sau bun obținut dintr-o combinație de energie cu o tehnologie și/sau o acțiune eficientă din punct de vedere energetic care poate include activitățile de exploatare, întreținere și control necesare pentru prestarea serviciului, care este furnizat pe baza unui contract și care, în condiții normale, s-a dovedit că duce la o îmbunătățire a eficienței energetice și/sau economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;

societate de vânzare cu amănuntul a energiei – persoană fizică sau juridică care vinde energie consumatorilor finali;

surse regenerabile de energie – surse de energie din categoria celor nefosile, cum ar fi energia solară, cea eoliană, geotermală, hidroenergia, biomasa, energia valurilor, biogazul, gazul de fermentare a deșeurilor (gazul de depozit, gazul de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate);

trigenerare – producerea combinată a energiei termice, electrice și încă al unui tip de energie.

Articolul 4. Politica statului în domeniul eficienței energetice

(1) Principiile de bază ale politicii de stat în domeniul eficienței energetice sînt:

a) promovarea eficienței energetice prin susținerea programelor de îmbunătățire a eficienței energetice, care prevăd implementarea tehnologiilor performante de producere a energiei, cum ar fi cogenerarea și trigenerarea, de distribuire, transportare și utilizare a energiei și

combustibilului, , introducerea și supravegherea respectării standardelor de eficiență energetică pentru instalații, clădiri, aparate și echipamente ;

b) crearea condițiilor pentru promovarea și dezvoltarea companiilor de management și servicii care să contribuie la optimizarea exploatarei sistemelor energetice, în bază de contracte de performanță energetică;

c) îndeplinirea obligatorie a măsurilor de eficientizare a consumurilor de energie de către persoanele juridice consumatoare de energie;

d) monitorizarea de către stat, prin intermediul autorității abilitate, a evoluției consumurilor de energie în ansamblu pe economie, inclusiv la o unitate de produs;

e) efectuarea controlului de stat privind eficiența utilizării energiei, sancționarea nerespectării reglementărilor în domeniul eficienței energetice;

f) susținerea cooperării dintre producători, transportatori, distribuitori, furnizori și consumatorii de energie în vederea corelării intereselor lor și atingerii obiectivelor politicii statului în domeniul eficienței energetice;

g) cooperarea cu alte țări în scopul promovării tehnologiilor performante, implementării realizărilor științei și experienței înaintate în domeniul utilizării energiei;

h) asigurarea informațională a activităților în domeniul eficienței energetice, inclusiv informarea publică privind inițierea, desfășurarea, beneficiile și costurile proiectelor de reducere semnificativă a intensității energetice, impactului asupra mediului;

i) instruirea factorilor de decizie la toate nivelele, precum și a populației în vederea identificării și îndeplinirii măsurilor de eficientizare a consumurilor de energie;

j) implicarea societății civile în procesele de luare a deciziilor și implementare a măsurilor de majorare a eficienței energetice, când este cazul.

(2) La examinarea chestiunilor privind acordarea autorizației de construcție a edificiilor, inclusiv a instalațiilor, eficiența energetică va fi considerată drept unul din criteriile de bază pentru luarea deciziilor respective.

Capitolul II

ADMINISTRAREA DE STAT A ACTIVITĂȚII ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 5. Atribuțiile Guvernului

Guvernul:

a) stabilește direcțiile prioritare ale politicii de stat în domeniul eficienței energetice;

b) aprobă programele naționale privind eficiența energetică;

c) elaborează și aplică mecanisme economico-financiare pentru promovarea eficienței energetice;

d) stabilește modalitățile de organizare și activitate ale autorității statului în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie.

Articolul 6. Autoritatea de stat în domeniul eficienței energetice

(1) Agenția pentru Eficiența Energetică, denumită în continuare AEE, este autoritate a statului în domeniul eficienței energetice, subordonată organului central de specialitate în domeniul energetic cu statut de persoană juridică distinctă și buget separat.

(2) Activitatea AEE se finanțează din bugetul de stat și din venituri extrabugetare, bugetul ei anual fiind elaborat de AEE, coordonat cu organul central de specialitate în domeniul energetic.

(3) AEE este administrată de directorul general numit prin ordinul conducătorului organului central de specialitate;

Directorul general are în subordinea sa un director general adjunct, numit în funcție și eliberat din funcție de conducătorul organului central de specialitate în domeniul energetic, la propunerea directorului general;

(4) AEE își exercită atribuțiile în corespundere cu prezenta lege și cu Regulamentul AEE.

(5) Regulamentul AEE, structura și efectivul limită al aparatului AEE sînt aprobate prin hotărîre de Guvern.

Articolul 7. Atribuțiile AEE

(1) AEE exercită următoarele atribuții de bază:

a) implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie;

b) elaborarea proiectelor de acte normative, inclusiv a proiectelor reglementărilor tehnice și standardelor în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie;

c) elaborarea proiectelor de programe în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie;

d) elaborarea proiectelor de contract-model în domeniul eficienței energetice;

e) acordarea asistenței autorităților administrației publice centrale și locale la elaborarea programelor de îmbunătățire a eficienței energetice și valorificare a surselor regenerabile de energie;

f) acordarea asistenței consultative și informaționale companiilor de servicii energetice, altor agenți economici, precum și persoanelor fizice care activează în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie;

g) autorizarea persoanelor fizice și juridice care au dreptul să efectueze audite energetice, conform prevederilor Regulamentului privind auditul energetic;

h) efectuarea expertizei tehnice de stat și avizarea proiectelor de investiții în domeniile eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie, efectuate din surse externe și interne;

i) coordonarea programelor de eficiență energetică finanțate de instituții sau de organizații internaționale în baza unor acorduri guvernamentale;

j) evidența, prin ținerea registrelor corespunzătoare, a auditorilor, agenților economici care sînt obligați să efectueze auditele energetice și a agenților economici din domeniul surselor regenerabile de energie, clădirilor supuse certificării în privința performanței energetice, auditelor energetice efectuate, proiectelor coordonate, proiectelor implementate de către autoritățile administrațiilor publice locale;

k) coordonarea programelor de formare a experților și auditorilor în domeniul energiei, a managerilor pe energetică, elaborate de instituțiile de învățămînt specializate și acreditate;

l) evaluarea potențialului de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie;

m) cooperarea cu instituțiile și organismele internaționale în vederea utilizării eficiente a energiei și valorificării surselor regenerabile de energie, în limitele competenței stabilite de Guvern;

n) crearea bazei informaționale în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie, prezentarea informației respective solicitanților;

o) efectuarea controalelor întru asigurarea respectării legislației în domeniul eficienței energetice;

p) diseminarea informației referitoare la eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin intermediul organelor mass-media;

q) organizarea seminarelor, conferințelor și expozițiilor în scopul promovării eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie;

r) aplicarea avertizărilor și inițierea altor sancțiuni pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi în conformitate cu prevederile respective ale Codului contravențional;

s) prezentarea rapoartelor anuale privind activitatea sa organului central de specialitate și publicarea acestora;

- t) atragerea investițiilor pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie;
- u) calcularea economiilor de energie pe țară.

Articolul 8. Programe de îmbunătățire a eficienței energetice și de utilizare a surselor regenerabile de energie

(1) proiectele programelor naționale de îmbunătățire a eficienței energetice se elaborează de către AEE. Autoritățile administrației publice centrale și locale sînt obligate să acorde asistența informațională și organizatorică necesară la elaborarea acestora, în limitele competențelor lor funcționale.

(2) Agenții economici care consumă anual resurse energetice mai mult de o mie tone combustibil convențional, precum și autoritățile administrației publice locale din localitățile cu o populație mai mare de 15 mii locuitori au obligația să asigure elaborarea programelor proprii de îmbunătățire a eficienței energetice, în concordanță cu politica statului în domeniul energetic.

(3) Programele proprii de îmbunătățire a eficienței energetice vor viza:

a) utilizarea celor mai eficiente tehnologii energetice și de producție care să reducă intensitatea energetică și impactul asupra mediului;

b) aplicarea prevederilor prezentei legi, strategiei energetice a statului, reglementărilor tehnice și standardelor naționale, care au drept scop asigurarea creșterii eficienței consumurilor de energie și combustibil;

c) motivarea investitorilor întru alocarea investițiilor pentru implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice;

d) crearea structurilor specializate în domeniul eficienței energetice, capabile să elaboreze, să realizeze și să monitorizeze programe și proiecte de eficiență energetică;

e) evaluarea impactului utilizării surselor de energie asupra mediului; f) criteriile de evaluare a rezultatelor implementării măsurilor nominalizate în programele respective.

(4) Autoritățile administrațiilor publice locale și agenții economici nominalizați în alin. (2), vor prezenta anual AEE, pînă la data de 15 ianuarie a anului ce urmează după cel gestionar, rapoartele privind realizarea programelor, conform formei stabilite de AEE.

(5) Agenția pentru Eficiența Energetică va elabora și prezenta anual spre aprobare organului central de specialitate, pînă la 15 februarie a anului ce urmează după cel gestionar, sinteza programelor de îmbunătățire a eficienței energetice și de utilizare a surselor regenerabile de energie;

Articolul 9. Reglementarea tehnică, standardizarea, certificarea și asigurarea metrologică în domeniul eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie

(1) Prin activitatea de reglementare tehnică și standardizare în domeniul eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie trebuie să se realizeze următoarele:

a) stabilirea indicilor ce caracterizează eficiența utilizării energiei, inclusiv a energiei regenerabile și combustibilului în instalații, utilaje, unități de transport, construcții și dispozitive. Indicii eficienței sînt reflectați în reglementările tehnice, standarde și alte acte normative din domeniu.

b) punerea în aplicare a unor reglementări ce determină bazele metodologice, organizatorice și tehnice privind utilizarea eficientă a energiei și combustibilului;

c) stabilirea parametrilor de calitate a energiei și combustibilului, racordați la standardele internaționale;

d) includerea obligatorie a indicilor de eficiență energetică în standardele naționale privind: producerea utilajelor, materialelor, construcțiilor, mijloacelor de transport, dispozitivelor și aparatelor de uz casnic, altor tipuri de produse, precum și prestarea serviciilor.

(2) Produsele de orice destinație cu consum de energie, mijloacele de măsurare și dispozitivele tehnice de valorificare a surselor regenerabile de energie, sînt supuse certificării

întru asigurarea corespunderii acestora cu normele de eficiență energetică, de exploatare și securitate, conform reglementărilor tehnice aplicabile.

(3) Mijloacele de măsurare și dispozitivele tehnice de valorificare a surselor regenerabile de energie se supun încercărilor metrologice de stat de aprobare de model cu includerea în „Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova” și verificărilor metrologice;

(4) Certificarea conformității produselor se efectuează pe baza încercărilor și măsurărilor, în corespundere cu reglementările tehnice și standardelor respective, inclusiv de metrologie legală, executate de către laboratoare desemnate în ordinea stabilită de lege.

(5) La producerea sau reutilizarea mijloacelor și dispozitivelor tehnice pentru îmbunătățirea eficienței energetice și de valorificare a surselor regenerabile de energie, la proiectarea și reconstrucția edificiilor, se iau în considerare și prevederile actelor normative din domeniul metrologiei.

(6) Standardele pentru energia și combustibilul produse din surse regenerabile, destinate transportului, trebuie să fie compatibile cu cele stabilite pentru energia și combustibilul produse din surse tradiționale.

(7) Pentru tipurile de clădiri cu o suprafață utilă de peste 1000 m², nominalizate în actul normativ privind certificarea energetică a clădirilor, în baza auditului energetic, se perfectează certificatele de performanță energetică a acestora.

Articolul 10. Autorizarea auditorilor energetici

(1) Calitatea de auditor energetic autorizat se atribuie persoanelor fizice și juridice în conformitate cu Regulamentul privind autorizarea auditorilor energetici.

(2) Obținerea calității de auditor energetic autorizat se confirmă prin Autorizația de auditor energetic, perfectată de AEE. Perioada de valabilitate a autorizației constituie 3 ani.

(3) Corespunderea sau necorespunderea persoanelor fizice și juridice calității de auditor se stabilește de către Comisia de autorizare instituită de AEE din specialiști cu experiență în domeniul energetic.

(4) Auditorii energetici autorizați se înregistrează de către AEE în Registrul auditorilor energetici.

(5) Solicitanții de autorizări trebuie să îndeplinească cerințele stipulate în Regulamentul privind autorizarea auditorilor energetici.

(6) Suspendarea și retragerea Autorizației de auditor se efectuează de către Comisia de autorizare a auditorilor, în conformitate cu Regulamentul privind autorizarea auditorilor energetici.

Articolul 11. Efectuarea auditului energetic

(1) Auditul se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind auditul energetic aprobat de Guvern, de către auditori energetici autorizați.

(2) Agenții economici care consumă anual resurse energetice mai mult 0,25 mii tone combustibil convențional, sînt obligați să asigure efectuarea auditului energetic cel puțin o dată în 5 ani.

(3) Auditul se efectuează din contul beneficiarului în baza contractului încheiat între acesta și auditor. Agentul economic beneficiar al auditului este obligat să asigure accesul auditorului la obiectele supuse auditului, să prezinte, la solicitarea acestuia, documentația tehnică și de exploatare, precum și altă informație, orală sau scrisă, necesară pentru determinarea indicilor și măsurilor de eficiență energetică. În procesul de efectuare a auditului beneficiarul este obligat să înlătore impedimentele apărute.

(4) Auditorul este obligat: a) să efectueze auditul energetic cu imparțialitate, calitativ și în termenul stabilit, conform Regulamentului privind auditul energetic;

b) să informeze agentul economic despre imposibilitatea continuării auditului în cazul în care acesta refuză să prezinte informații relevante, creează și/sau nu înlătură impedimentele;

c) să renunțe la efectuarea auditului, dacă este interesat în activitatea agentului economic;

d) să asigure confidențialitatea informației referitoare la activitatea agentului economic, legată de concurența de piață.

(5) Costul auditului energetic se determină în baza Metodologiei de calculare a costului auditului energetic, aprobată prin hotărâre de Guvern.

(6) Auditul energetic devine valabil după înregistrarea acestuia de către AEE în registrul auditelor energetice.

(7) Auditorul poartă răspundere materială față de agentul economic, beneficiar al auditului, în conformitate cu condițiile contractului respectiv, pentru prejudiciul cauzat prin audit și servicii de consultanță necalitative, și/sau prin divulgare a informației confidențiale,.

Articolul 12. Expertiza de stat în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie

(1) Expertiza de stat în domeniul eficienței energetice este efectuată de către AEE.

(2) Expertiza de stat se aplică la proiectele:

a) de dezvoltare a ramurilor economiei naționale;

b) de alimentare cu energie electrică, termică și gaze a localităților;

c) de construcție și reconstrucție a clădirilor cu suprafața utilă mai mare de 1000 m² specificate în actul normativ privind certificarea energetică a clădirilor ;

d) de creare și producere a unor noi materiale și tehnologii de îmbunătățire a eficienței energetice;

e) de norme și standarde în construcții, de alte documente tehnice și normative ce reglementează activitatea în domeniul eficienței energetice.

(3) Proiectele de investiții care prevăd producerea, transportarea, distribuirea și/sau utilizarea anuală a unui volum de resurse energetice mai mare de 0,5 mii tone combustibil convențional, precum și proiectele de îmbunătățire a eficienței energetice pentru care se solicită susținere din partea statului, indiferent de volumul de consum sau producere a energiei, sunt supuse expertizei de stat.

(3) Expertiza de stat în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie are drept scop stabilirea nivelului de corespundere a soluțiilor și tehnologiilor aplicate în proiecte, celor optimale din punct de vedere al eficienței energetice.

(4) Expertiza se efectuează în conformitate cu prevederile Regulamentului expertizei de stat în domeniul eficienței energetice, aprobat prin hotărâre de Guvern.

(5) În temeiul expertizei, AEE emite un aviz prin care confirmă conformitatea proiectelor sau, după caz, nominalizează deficiențele ce urmează să fie eliminate la stadiul de proiectare.

(6) Termenul de efectuare a expertizei și emitere a avizului respectiv nu trebuie să depășească o lună de zile.

(7) Proiectele nominalizate la prezentul articol care nu au fost supuse expertizei de stat în privința eficienței energetice sau au fost apreciate în urma expertizei drept neconforme cu normele de eficiență energetică, nu sînt pasibile pentru implementare.

Articolul 13. Asigurarea științifică și informațională a activităților în domeniul eficienței energetice

(1) AEE, în comun cu instituțiile și organizațiile din domeniu, prezintă propuneri la tematica cercetărilor științifice și lucrărilor experimentale în domeniul eficienței energetice necesare pentru:

a) elaborarea programelor naționale locale și de ramură, precum și a proiectelor privind eficiența energetică și valorificarea potențialului resurselor regenerabile de energie;

b) implementarea realizărilor științei și inovațiilor în domeniile eficienței energetice;

- c) extinderea utilizării surselor regenerabile de energie și resurselor energetice secundare;
  - d) crearea de noi materiale, tehnici și tehnologii în domeniile eficienței energetice, inclusiv pentru valorificarea potențialului resurselor regenerabile de energie;
  - e) reducerea cheltuielilor în procesele de utilizare a resurselor de energie.
- (2) Asigurarea informațională în domeniul eficienței energetice include:
- a) oferirea de informații tehnice și economice privind eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie solicitanților;
  - b) organizarea de cursuri, seminare și conferințe;
  - c) introducerea în instituțiile de învățământ a programelor didactice obligatorii privind eficiența energetică;
  - d) organizarea de expoziții, seminare, mese rotunde și concursuri în scopul propagării rezultatelor performante cu demonstrarea instalațiilor și echipamentelor de înaltă eficiență;
  - e) transparența activităților,
- inclusiv publicitatea.

Capitolul III

SUȚINEREA FINANCIARĂ A ACTIVITĂȚILOR

ÎN

DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI UTILIZĂRII SURSELOR

REGENERABILE DE ENERGIE

Articolul 14. Mecanismele financiare de susținere a proiectelor

(1) Agenții economici, care implementează proiecte de îmbunătățire a eficienței energetice și/sau de utilizare a surselor regenerabile de energie, pot beneficia de împrumuturi sau garanții ale investițiilor din mijloacele financiare ale Fondului pentru Eficiența Energetică, în corespundere cu prevederile Regulamentului acestuia.

(2) În scopul realizării programelor și proiectelor de eficiență energetică importante, pot fi alocate mijloace financiare de la bugetul de stat.

(3). Companiile de management și servicii energetice pot beneficia de facilități fiscale în corespundere cu prevederile respective ale Codului Fiscal.

Articolul 15. Plățile pentru serviciile prestate de către AEE

(1) Pentru efectuarea expertizei tehnice a proiectelor de investiții și autorizarea persoanelor fizice și juridice cu dreptul de a efectua audite energetice, AEE percepe plăți calculate în corespundere cu metodologiile respective aprobate prin hotărâre de Guvern.

(2) Mijloacele financiare acumulate de la prestarea serviciilor nominalizate în alin. (1) rămân la dispoziția AEE. După efectuarea plăților și taxelor stabilite de Codul Fiscal, mijloacele financiare rămase pot fi utilizate pentru extinderea activității AEE, dezvoltarea bazei tehnico-materiale, reabilitarea mijloacelor fixe, plata salariilor experților în domeniul energetic angajați provizoriu pentru efectuarea expertizei proiectelor.

(3) Persoanele angajate provizoriu de către AEE, care nu fac parte din statele de personal, sînt remunerate în corespundere cu contractele de muncă încheiate.

(4) Mijloacele obținute de la prestarea serviciilor cu plată se utilizează în corespundere cu devizul de cheltuieli și planurile de finanțare pe anul respectiv.

5) Modul de acumulare și gestionare a mijloacelor provenite din prestarea serviciilor Agenției se stabilește de Regulamentul privind modul de formare și utilizare a mijloacelor provenite din prestarea serviciilor de către Agenția pentru Eficiența Energetică.

Capitolul IV

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL

EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 16. Colaborarea internațională în domeniul eficienței energetice

(1) Colaborarea în domeniul eficienței energetice a Republicii Moldova și agenților economici cu alte state și structuri similare din acestea se efectuează în conformitate cu legislația națională, normele dreptului internațional și tratatele la care Republica Moldova este parte.

(2) Obiectivele colaborării internaționale sînt:

- a) elaborarea și implementarea programelor și proiectelor de sporire a eficienței energetice și utilizare a surselor regenerabile de energie;
- b) efectuarea cercetărilor științifice în domeniul eficienței energetice și implementarea rezultatelor lor;
- c) schimbul reciproc avantajos de informații și tehnologii performante în domeniul energetic;
- d) pregătirea și perfecționarea cadrelor naționale;
- e) armonizarea bazei legislativ-normative naționale cu cea a Uniunii Europene;
- f) atragerea investițiilor în sectorul energetic al republicii;
- g) recunoașterea mutuală a rezultatelor certificării produselor și resurselor energetice privind indicii de eficiență energetică.

Capitolul V

OBLIGAȚIUNILE, SUPAVEGHEREA, CONTROLUL ȘI RĂSPUNDEREA ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 17. Managerul pe energie

Agenții economici care consumă resurse energetice mai mult de 0,5mii tone combustibil convențional anual, precum și autoritățile administrației publice locale din localitățile cu o populație mai mare de 15 mii locuitori, sînt obligați să numească manageri pe energie, care să fie responsabili de planificarea și monitorizarea îndeplinirii măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, inclusiv a măsurilor incluse în programele de eficiență energetică, de evidență a economiilor de energie.

Articolul 18. Obligațiile consumatorilor de energie și producătorilor de utilaje, aparate și echipamente

(1) Agenții economici sînt obligați să ia măsuri pentru reducerea consumurilor proprii de energie, să prezinte AEE datele solicitate referitoare la consumurile de energie, combustibil și eficiența energetică.

(2) Agenții economici care au înregistrate mai mult de 20 mijloace de transport și tehnică agricolă cu consum de combustibil, sînt obligați să țină evidența cu mijloace legale a consumurilor de combustibil, inclusiv a consumurilor specifice, în scopul luării măsurilor de eficientizare, cînd este cazul.

(3) Administratorii clădirilor aflate în proprietate publică au obligația să ia măsuri pentru:

- a) utilizarea eficientă a sistemelor de încălzire și climatizare;
- b) utilizarea rațională a sistemelor de iluminat;
- c) utilizarea aparatelor de măsură și reglare a consumurilor de energie;
- d) utilizarea elementelor și materialelor de construcție care majorează eficiența energetică;
- e) îndeplinirea cerințelor reglementărilor tehnice privind eficiența energetică.

4) Utilajele, aparatele și echipamentele pentru care au fost aprobate reglementări tehnice privind eficiența energetică pot fi plasate pe piață pentru comercializare numai în cazul în care sînt respectate integral condițiile și cerințele indicate în reglementările tehnice respective.

Articolul 19. Prestarea serviciilor energetice

(1). Companiile de management și servicii energetice prestează servicii energetice în baza contractelor de performanță energetică scrise, în care sînt stipulate:

- consumul de bază de energie pînă la prestarea serviciilor care constituie subiectul contractului respectiv;
- valoarea economiilor de energie garantate și procedurile de atingere a lor;
- modalitățile de finanțare a lucrărilor;
- modul de recuperare a investițiilor efectuate de compania de management respectivă sau, după caz , de terți.

(2). Distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție a energiei și/sau societățile de vînzare cu amănuntul a energiei nu vor întreprinde nici o activitate care ar putea împiedica dezvoltarea pieței de servicii energetice și îndeplinirea altor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

Articolul 20. Evidența energiei

(1) Tot volumul de resurse energetice extras, transformat, transportat, depozitat, distribuit și consumat urmează să fie ținut la evidență conform reglementărilor respective.

(2) Economii de energie pe țară se vor calcula în baza Metodologiei pentru calculul obiectivului național pentru economiile de energie, aprobată prin hotărîre de Guvern.

(3) Informația privind indicii, structura și eficiența consumurilor de energie urmează a fi reflectată în statistica de stat.

(4) Distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție a energiei și/sau societățile de vînzare cu amănuntul a energiei furnizează la cererea AEE, cel mult o dată pe an, informații statistice agregate despre consumatorii lor finali. Aceste informații, inclusiv istorice, trebuie să fie suficiente pentru a concepe și pune în aplicare în mod corespunzător programe de îmbunătățire a eficienței energetice și pentru a promova și monitoriza serviciile energetice și alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

(5) Furnizorii de informații, precum și AEE au obligația să păstreze integritatea și confidențialitatea informațiilor cu caracter privat sau confidențial din punct de vedere comercial, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 21. Supravegherea și controlul de stat

(1) Întru asigurarea respectării normelor actelor legislative, normative și documentelor tehnice, domeniile eficienței energetice și surselor regenerabile de energie sînt supuse supravegherii și controlului de stat.

(2) Supravegherea și controlul de stat în domeniul eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie se efectuează de către AEE, cu excepția supravegherii mijloacelor de măsurare legale efectuate de Inspectoratul Metrologic Produse Petroliere și Servicii din cadrul Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecția Consumatorilor.

(3) Controlul privind respectarea legislației în domeniile eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie se efectuează în corespundere cu Regulamentul de efectuare a controlului privind respectarea legislației în domeniile eficienței energetice și surselor regenerabile de energie.

(4) Controlul privind respectarea prevederilor actelor legislative și normative se efectuează de către personalul AEE în baza dispoziției scrise a directorului general sau a adjunctului lui. Pentru efectuarea controlului, pot fi antrenați și experți ce nu sînt angajați ai AEE.

(5) În dispoziția privind efectuarea controlului respectării prevederilor legislației în domeniile eficienței energetice și surselor regenerabile de energie în mod obligatoriu se introduc următoarele date: organizația și obiectele (instalațiile) supuse controlului, obiectivele controlului, persoanele responsabile de efectuarea controlului și termenele de îndeplinire.

(6) Primele persoane cu funcții de răspundere ale organizațiilor sau, după caz, administratorii clădirilor, sînt obligați să asigure accesul la obiectele și instalațiile respective, în condiții de securitate, a persoanelor responsabile de efectuarea controlului , să pună la dispoziția

lor documentele solicitate și alte informații, precum și să dea explicațiile necesare pentru efectuarea eficientă a controlului.

(7) Constatările controalelor, concluziile și recomandările în vederea respectării legislației în domeniile eficienței energetice și surselor regenerabile de energie se notifică în procesul-verbal de control.

(8) În cazul în care în procesul de efectuare a controlului sînt depistate încălcări ale legislației în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie, AEE poate emite avertismente sau, după caz, inițiază aplicarea amenzilor în conformitate cu prevederile respective ale Codului contravențional.

(9) Amenzile se aplică de instanța de judecată în baza proceselor-verbale cu privire la contravenții încheiate de către directorul general al AEE sau adjunctul lui.

(10) Controalele inopinate se efectuează în scopul soluționării unor probleme menționate în plîngeri și sesizări, pentru examinarea îndeplinirii prescripțiilor emise anterior, în cazurile dictate de situațiile excepționale în sistemul energetic, precum și la cererea organelor de drept.

(11) Dispozițiile AEE privind eliminarea deficiențelor depistate în urma supravegherii și controlului sînt obligatorii pentru executare.

Articolul 22. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Se aplică sancțiuni pentru încălcarea prevederilor stipulate în alin. (2) și (4) ale art. 8, alin. (2) și alin. (7) ale art. 9, alin. (2) al art. 11, alin. (7) al art. 12, prevederilor art. 17 și 18, alin. (2) al art. 19, alin. (4) al art. 20, alin. (6) și (11) ale art. 21, în conformitate cu articolele respective ale Codului Contravențional.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 23. Guvernul:

a) în termen de 6 luni va prezenta Parlamentului proiectul Legii pentru completarea Codului contravențional întru stabilirea răspunderii pentru încălcarea prevederilor prezentei legi;

b) în termen de 18 luni va elabora și aproba toate actele normative necesare pentru îndeplinirea prevederilor prezentei legi.

Articolul 24.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția alin. (2) și (7) ale art. 9, prevederilor articolelor 10, 11 și 14, care intră în vigoare după adoptarea și publicarea actelor normative complementare respective.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.1136-XIV din 13 iulie 2000 privind conservarea energiei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 157-159, art. 1183), cu modificările ulterioare.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI

Mihai GHIMPU